

Hógye István

Emlékezés Dókus Ernőre

Hetvenöt éve hunyt el Dókus Ernő (1852-1934), jeles zempléni politikus, egyházi közéleti személyiség. Ha életútját, életművét vizsgáljuk, látjuk, hogy őseihez hasonlóan küldetéses ember volt, aki a közszolgálatát vitte tovább, ahogy a zempléni főhivatalnok Dókusok: László főjegyző, József: az édesapa, aki 1875-1892-ig Zemplén vármegye főispánja volt. A szülői házból a szolgáltni akarás szükségét, a becsületes helyállást, a kitartó munkát hozta. Édesanyja, Rátkay Mária és más családtagok révén rokoni kapcsolatot tartott a Kazinczyakkal, Nyomáryakkal, Fekesházyakkal, Lónyayakkal. Testvérbátyja volt Dókus Gyula (1849-1928) alispán, szakíró, múzeumalapító, több egyházi testület főbb tisztségviselője.

Dókus Ernő az iskoláit szülővárosában, Sátoraljaújhelyben, továbbá Sárospatakon és Budapesten végezte. Több külföldi tanulmányutat tett, majd ügyvédként, minisztériumi tisztviselőként dolgozott. 1889-ben szabadelvű párti programmal a sátoraljaújhelyi választókerületben képviselői mandátumot nyert, és ezt követően az 1892, 1896, és 1901. évi választásokon is a város képviselője maradt. Írásai, cikkei országos és Zemplén megyei lapokban jelentek meg. 1891-ben Sátoraljaújhelyben adta ki *Vera c.* regényét. 1905-től Gyulafehérvár képviselőjeként vett részt az országos politizálásban. 1877-től nő, felesége kicsoltói Ragályi Ilona.

Ötvennégy éves korában visszavonult az országos pártpolitizálástól, legényei birtokán élt és a református egyháznak szentelte minden idejét. 1910. október 11-én iktatták be a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoki tisztségébe, ezzel párhuzamosan a Sárospataki Református Főiskola gondnoki tisztét is ellátta. Az installáció nagy pompával történt, amely nemcsak az egyházkerületnek volt ünnepe, de a zempléni magyar közéletnek is, ahol jelen volt Gyula bátyja mint zempléni alispán, sógora Ragályi Béla, rokona br. Vay Elemér borsodi főispán, egyházmegyei gondnok, más egyházkerületek képviselőiben püspökök, lelkészek, főméltóságok. A megválasztott meghatottan mondott köszönetet, de már itt felemelte szavát a református egyházat ért igazságtalan támadások ellen. A védekezés egyik módját az alkotó munkában látta. Kerülte a lármát, nem volt barátja a hangos, toladó szónoklatoknak, de nem létezett olyan nemes elhatározás, amely mellett híven, következetesen, becsülettel ki ne tartott volna. 1911-től a főrendiház tagja. 1926-tól a Presbiterek Szövetségének elnöke, a Magyarországi Református Egyetemes Konvent és Országos Zsinat világi elnöke. 1928-ban a Pataki Diákok Országos Szövetsége fővédnökévé választották. 1934. január 17-én részt vett a Református Teológiai Akadémia Ráday utcai épületében rendezett konferencián, majd

onnan hazaindulván a Kecskeméti utca elején villamos gázolta el, s a kórházba szállítás után meghalt.

Halotti gyászszertartása a budapesti Kálvin téri református templomban január 20-án du. 3 órakor volt, ahol országos főméltóságok kíséretében megjelent a kormányzó és családja is. Ravasz László püspök gyászbeszédében hangoztatta, hogy az életút 82 esztendejéből 60 év a közszolgálatban telt el, küzdelmekkel, győzelmekkel. Hosszú, nagy fordulóiban emelkedő pálya volt, amelyben mind több ember bizalma fordult feléje, tőle vártak sokat, hozzá igazodtak közösségek, végül az egész magyar református egyháznak minden gondja, terhe az ő vállára nehezt. Csodálatos sáfár volt, megszap-

rodtak kezén a talentumok. Balogh Jenő akadémiai főtitkár, aki az elhunyt barátja, a református konvent elnöke a barátok nevében búcsúzott. Temetése a sátoraljaújhelyi református templomban január 22-én du. 2 órakor kezdődött, ahol Kozma György zempléni főispán, a vármegye és a református egyház, valamint a szülőváros közössége búcsúzhatott szeretett, tisztelt halottjától. Sátoraljaújhely temetőjében, a Dókus család sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

Egész működése, egyházi tevékenysége közhasznú volt, a szegény református gyerekek taníttatására alapítványt tett a Sárospataki Főiskola javára. Az iskola falán dombormű és emléktábla hirdeti jótéményeit.

(Szerkesztőségünk a 2002-ben keletkezett cikk újraközlése kapcsán tisztelettel adózik szerzője, Hógye István zempléni történész-levéltáros tudományos pályája és emléke előtt is.)

Második ablak